

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Kommunenheten
fi.registrator@regeringskansliet.se
103 33 Stockholm

Yttrande

Remiss SOU 2016:78 Ordning och reda i välfärden

Alliansen i Landstinget Blekinge vill härmed lämna sina yttranden kring remissen om ordning och reda i välfärden då Landstinget Blekinge inte har fått lämna sina synpunkter kring densamma.

Utredningens uppdrag

Utredningen har haft i uppdrag att föreslå ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster. Syftet med utredningen är att säkerställa att offentliga medel används till just den verksamhet som de är avsedda för och att eventuella överskott som huvudregel ska återföras till den verksamhet där de uppstår.

Av utredningsdirektiv och av själva betänkandet framkommer följande huvudsakliga motiv till att utredningen tillsatts och till de förslag som lämnas:

- Förekomsten av vinst som drivkraft i offentligt finansierad välfärdsverksamhet leder till att skattemedel används till vinstutdelning i stället för till tjänsteproduktion och kvalitetsutveckling i välfärdsverksamhet.
- Privata välfärdsföretag gör mycket stora vinster, så kallade övervinster.
- På grund av välfärdsmarknadens karaktär finns stora risker att privata aktörer för att åstadkomma övervinster sänker kvaliteten på sina tjänster.

En viktig utgångspunkt, enligt direktiven, har varit att de nya reglerna skall underlätta för idéburna aktörer att driva verksamhet inom välfärdssektorn och att kraven bör utformas på ett sådant sätt att de värnar om en mångfald av utförare och att verksamhet inom välfärdssektorn även fortsättningsvis kan bedrivas i olika drifts- och ägarformer.

Utredningen har valt att i ett första delbetänkande behandla frågan om vinstbegränsning för privata företag som verkar i välfärdssektorn samt frågor som rör regelverket för upp-handling och lagen om valfrihetssystem (LOV) med syftet att förbättra förutsättningarna för idéburna aktörer. Utredningen behandlar också i delbetänkandet frågeställningar kring prövning av de privata aktörernas ägare samt tillfälliga boenden för asylsökande.

Våra synpunkter

Till att börja med så har valfriheten inom sjukvårdssektorn skapat tillgängligare vård, kortare väntetider och gett möjligheter till att välja bort dålig verksamhet.

I företag är vinsten en förutsättning för trygghet som kan säkra utveckling och stabilitet. Förbjuds eller begränsas vinster i vissa av de företag som arbetar inom välfärdssektorn så begränsas både valfriheten och tryggheten.

Här bör också påpekas att välfärdsbolag inte kan ta ut vinster som uppfattas vara ”för stora” om landstinget eller kommunen har välavpassade ersättningssystem kopplade till kvalitetskrav. Detta är bara aktuellt när den offentliga finansören har allt för generösa ersättningssystem. Frågan ägs redan av beställaren/finansören och någon lagstiftning för att se till så att skattemedel används till det de är avsedda för behövs inte.

Vi vänder oss emot det synsätt som utredningen har mot företagande. Det är viktigt att våra offentliga medel används på bästa sätt. Utredningen påvisar stark misstro mot privat företagande och omvänt en övertygelse om att offentligt utförd verksamhet innebär att skattemedel används på bästa sätt.

Utredningens ståndpunkt är att det saknas forskningsevidens för den positiva effekt som privata aktörers inträde har fått vad gäller effektivitet och kvalitet i välfärdssektorn och att det saknas kunskap om hur kvaliteten och effektiviteten har utvecklats för många av de mål som ligger till grund för välfärdsverksamheterna. De mätningar och utvärderingar som gjorts av privata och offentliga aktörers verksamheter anses bristfälliga varför det bör tas mindre hänsyn till dessa resultat. Man nämner att vissa privata aktörer, såväl inom skolväsendet som inom vården, producerar bättre resultat än offentliga aktörer, men hänvisar då till olika bakomliggande socioekonomiska aspekter förknippade med de offentliga aktörernas kunder, men hänvisar då till olika bakomliggande socioekonomiska aspekter förknippade med de offentliga aktörerna som man menar drar ner resultatet för de offentliga aktörerna. Men sedan kan vi konstatera att en mer grundläggande genomgång av dessa bakomliggande socioekonomiska aspekter inte görs. Inte heller berörs vilka parametrar som bör integreras i kvalitetsanalyser av verksamheter för att resultatet ska kunna anses vara relevant.

Utredningen föreslår att den tillåtna avkastningen ska få vara 7 % plus statslåneräntan på det bokförda operativa kapitalet. Utredningen har dock inte presenterat någon reell analys av förslaget konsekvenser trots att det i direktiven uttryckligen står att det ska göras.

Rekommendationer

De brister avseende konsekvensanalyser måste åtgärdas om regeringen väljer att gå vidare med utredningens förslag.

Styrning av offentligt finansierad verksamhet i välfärdsföretag sker bäst på samma sätt som för verksamhet som det offentliga driver själv: med tydliga kvalitetskrav, leveranskrav, öppna jämförelser och självständig granskning från utomstående.

Bättre än den föreslagna vinstbegränsningsmodellen vore därför att införa en reglering om att den verksamhet som inte klarar av att leverera önskvärd kvalitet inte längre ska anförtros att utföra offentligt finansierade tjänster. Men inte ens en sådan reglering är egentligen nödvändig då beställaren/finansiären av välfärdstjänster redan idag äger frågan om att utforma sina ersättningssystem.

För Alliansen i Landstinget Blekinge 2017-02-02

Alexander Wendt (M)

Lars Karlsson (C)

Nils Ingmar Thorell (L)

Inga Lill Siggelsten Blum (KD)